

000303-2

Člověk, mající velké bohatství, nutně vyčnívá nad jiné a daleko přesahuje průměr. Vzhledem k tomu, že bohatství společnosti představuje prostředí, v němž lze posuzovat jak míru bohatství, tak míru chudoby jednotlivých lidí, dostává se bohatému člověku něčeho navíc, stejně tak jako člověk chudý pociťuje, že má méně. Lze říci, že odedávna sociální citění a smysl pro spravedlnost trvaly na myšlence rovnosti a proto také na myšlence odbourání výsad. To někdy vedlo k rovnostářství, ale mnohé zkušenosti ukázaly, že to není ta správná cesta nápravy. Nepochybně by měly být velké majetkové rozdíly omezovány a různými způsoby zmenšovány a snižovány, ale ne hloupě a hrubě, nýbrž inteligentním způsobem, který by nepoškozoval společnost jako celek, ale naopak ji zbohacoval a zejména pozvedával průměr. (Viz Rádl, který kritizuje komunismus, že chce všechny srovnat na úroveň nejnižší, zatímco správné je usilovat o pozvednutí všech na úroveň co nejvyšší.) V tuto chvíli mne však nezajímá otázka majetku movitého a nemovitého, ale „majetku“ duchovního. Bohužel i zde došlo k finančnímu hodnocení tzv. „know how“, prodávání a kupování patentů atd. Celá společnost je pod obrovským tlakem finančního hodnocení všeho lidského podnikání. Zajisté je třeba mladým lidem připomínat, že v dospělosti musí začít splácet dluhy svého mládí, protože jinak by museli vést život částečných nebo úplných parazitů. Ale ty dluhy nejsou jen finanční. Člověk, který hodně vydělává, nemusí tím nutně prokazovat, že není parazitem; bohužel leckdy právě nejbohatší lidé žijí z velké části na úkor druhých. Rozhodující duchovní bohatství však nelze finančně hodnotit, protože se týká samé kvality života, a ta je penězi nevyjadřitelná. Člověk technicky nebo vědecky zdatný není jistě nízké inteligence, ale duchovně může být velmi chudý, zejména pokud svůj život naprosto sloučí se svou odborností a vše ostatní lhostejně pomíjí.

(Praha, 000303-2.)